

Groen van Prinstererschool

SCHOOL VOOR REFORMATORISCH BASISONDERWIJS

Sociaal Veiligheidsplan

Inhoud

1.	Gezamenlijk ontwikkelen en kennis hebben van visie, kernwaarden, doelen, regels en afspraken.....	4
1.1	Visie op veiligheid.....	4
1.2	Uitgangspunten met betrekking tot sociale veiligheid	4
1.3	Doelen met betrekking tot sociale veiligheid.	5
1.4	Systematisch evalueren van gestelde doelen met betrekking tot sociale veiligheid.	5
1.5	Schoolregels	5
1.6	Afspraken over gedrag en toezicht buiten de school.....	6
1.7	Afspraken en regels schoolreisjes, uitjes of schoolkampen	6
1.8	Klassikale gedragsregels	6
1.9	Afspraken of protocollen voor vormen van grensoverschrijdend gedrag of incidenten	7
1.10	Ijkmomenten van visie, kernwaarden, doelen en regels.	7
1.11	Communicatie	7
1.11.1	Communicatie op bijzondere momenten	8
2.	Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's; audits en monitoring	9
2.1	Monitoring	9
2.2	Wettelijk verplichte bronnen om een beeld te vormen van veiligheidsrisico's en incidenten.	9
2.3	Bijstelling.....	9
3.	Randvoorwaarden en betrokkenen.....	10
3.1	Fysieke voorwaarden.....	10
3.2	Signalering over fysieke voorwaarden	10
3.3	Taken en functies sociale veiligheid	10
3.4	Niet-wettelijke taken en functies sociale veiligheid.....	10
3.5	Afspraken met externen	10
3.6	Privacy.....	11
3.7	Klachtenregeling en vertrouwenspersonen	11
3.8	Melding misstanden en protocol medisch handelen	11
3.9	Toestemming ouders.....	11
3.10	Ouderbetrokkenheid	11
4.	Positief pedagogisch handelen; ondersteunende houding, voorbeeldgedrag, verbindende relaties..	13
4.1	Uitgangspunten pedagogisch handelen	13
4.2	Theorie en praktijk	13
4.3	Voorbeeldgedrag.....	14
4.4	Naleving	15
4.5	Maatregelen.....	15
4.6	Belonen en straffen	16
4.7	Afstemming met ouders	16
5.	Preventieve activiteiten en programma's in de school, gericht op leerlingen, ouders en personeel ..	18
5.1	Lesinhouden	18

5.2	Beschikbare hulp voor leerlingen.....	18
5.3	Scholing en training	19
6.	Signaleren en effectief handelen bij signalen, grensoverschrijdend gedrag en incidenten	20
6.1	Sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem	20
6.2	Signalering onveiligheid.....	20
6.3	Serius nemen expliciete signalen	20
6.4	Communicatie	20
6.5	Ondersteuningsstructuur.....	21
6.6	Samenwerking met externe partners.....	21
6.7	Toegang tot lichte en zware hulp.....	21
6.8	Handhaving afspraken en protocollen	21
6.9	Opvang slachtoffers incidenten	21
6.10	De school zorgt altijd voor goede opvang van getuigen van een incident, waaronder pesten. .	21
6.11	Opvolging incidenten.....	21
6.12	Registratie incidenten.....	21
7.	Borging door een continu en cyclisch proces.....	22
	Bijlage 1.....	23
	Bijlage 2.....	24

1. Gezamenlijk ontwikkelen en kennis hebben van visie, kernwaarden, doelen, regels en afspraken

1.1 Visie op veiligheid

Alle dingen dan, die gij wilt, dat u de mensen zouden doen, doet gij hun ook alzo; want dat is de wet en de profeten. (Matth. 7:12)

Veiligheid in Bijbels perspectief is een opdracht die God ons in Zijn Woord geeft. Bij monde van Jezus wordt ons duidelijk gemaakt dat God van ons verwacht dat we ervoor zorgen dat we goed voor onze naaste zorgen. Als iedereen zich aan die stelregel zou houden, dan zou de aarde een vredige plek zijn waar nooit een onvertogen woord zou vallen. Helaas weten we dat mensen niet volmaakt zijn en dat een volmaakt leven in dat opzicht een utopie is. Het is daarom voor ons als school de dure opdracht om de veiligheid op school te bewaken en te bevorderen.

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor heel veel zaken, maar zeker ook om te kunnen komen tot leren. Als een school voor een leerling onveilig is, dan is de opdracht van de school om elk kind tot groei te doen komen bij voorbaat gedoemd om te mislukken. Het is daarom belangrijk dat de Groen van Prinstererschool zich inspant om van de school een veilige plek voor elk kind te maken. Dat begint bij het op orde brengen van het gebouw, het plein en de lokalen. Daarnaast dienen de collega's zich te allen tijde respectvol te gedragen naar leerlingen en hun ouders. Als laatste dienen leerlingen en ouders zich respectvol te gedragen, zowel onderling als naar het personeel.

Omdat dit helaas niet vanzelfsprekend goedkomt, hanteert de Groen van Prinstererschool een set afspraken, regels en protocollen om ervoor te zorgen dat het gevoel van veiligheid op hoog niveau is. Deze afspraken worden regelmatig geëvalueerd en zo nodig aangescherpt of uitgebreid. De regels en de manier waarop we de kwaliteit ervan bewaken, wordt in dit veiligheidsplan vastgelegd.

1.2 Uitgangspunten met betrekking tot sociale veiligheid

De Groen van Prinstererschool in Kampen hanteert 5 uitgangspunten, die voor de school bepalend zijn om de veiligheid gestalte te geven.

- We zijn allen een uniek schepsel van God.
- We zijn allen gelijkwaardig.
- We zijn in de schepping geplaatst als rentmeesters.
- We hebben allen dagelijks vergeving nodig.
- We bevinden ons allemaal in een keten van gezagsverhoudingen.

Ieder mens is door God geschapen en heeft zijn plek op aarde van God gekregen. Er is dus niemand die buiten de boot mag vallen en elke naaste die op ons pad komt, verdient evenzeer onze aandacht. Alle mensen zijn gelijkwaardig, hoewel er voortdurend verschillen openbaar komen in talenten, uiterlijk, voorkeuren, karakters enzovoorts. Deze verschillen zijn echter nooit reden of excuus om iemand voor te trekken of achter te stellen. God heeft ons in Zijn schepping geplaatst om die te benutten en te beheren. Moedwillig schade brengen aan mensen, natuur of voorwerpen doet geen recht aan Gods opdracht aan ons. Helaas zien we elke dag dat we niet volmaakt zijn. We kunnen niet voldoen aan de opdracht die God ons geeft in zijn Woord. Wat een wonder dat God spreekt van genade en Zijn Zoon naar de aarde stuurde om verlossing mogelijk te maken voor zondige mensen. Het besef dat we allen genade nodig hebben, zou ons mild moeten stemmen naar anderen: 'Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren'. God is een God van orde en zet mensen in verhouding tot elkaar. Deze gezagsverhoudingen zijn geen verdienste en ook geen machtsmiddel waarmee iemand zijn zin kan doordrijven. Maar het zijn wel middelen die God gegeven heeft om een samenleving ordelijk te laten verlopen. Het past ons als christenen niet om daaruit te breken en zijn gehouden de orde te handhaven.

In dit alles zijn wij afhankelijk van de alwijze God, die alles in Zijn hand houdt.

1.3 Doelen met betrekking tot sociale veiligheid.

Sociale veiligheid is een basisvoorwaarde voor een school. Als een leerling zich niet veilig voelt, wordt het belemmerd in zijn leren. We formuleren de volgende doelen die we nastreven met het sociaal veiligheidsbeleid:

- We willen leven naar Gods wil, samengevat door Jezus: Heb God lief boven alles en uw naaste als uzelf.
- We streven naar een goed leerklimaat, waarin leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- We streven naar een goede beleving van veiligheid voor leerlingen en leerkrachten.
- We willen dat ouders hun kind met vertrouwen aan ons overdragen.

We formuleren de volgende doelen om tot sociale veiligheid te komen:

- We willen misstanden ten allen tijde voorkomen, waarbij we opkomen voor de zwakkeren in de populatie.
- We willen adequaat optreden als er toch misstanden zijn, waarbij we rechtvaardig handelen met alle betrokkenen.

1.4 Systematisch evalueren van gestelde doelen met betrekking tot sociale veiligheid.

Sociale veiligheid mag geen theoretische, papieren waarheid zijn. We willen de bovengenoemde doelen daadwerkelijk waarmaken en de beleving ervan meten. Dat doen we als volgt:

- We willen leven naar Gods wil, samengevat door Jezus: Heb God lief boven alles en uw naaste als uzelf – leerlingen worden aangesproken op Bijbelse normen en waarden bij eventueel wangedrag.
- We streven naar een goed leerklimaat, waarin leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen - jaarlijks worden de leerlingen uitgenodigd voor twee kindgesprekken, waarin ze één-op-één in gesprek gaan met de leerkracht over hun beleving van de school. Verder zijn de leerresultaten een goede graadmeter voor het welbevinden van leerlingen.
- We streven naar een goede beleving van veiligheid voor leerlingen en leerkrachten – jaarlijks wordt de beleving van het leerklimaat gemeten met de leerlinglijsten van Zien!.
- We willen dat ouders hun kind met vertrouwen aan ons overdragen - jaarlijks zijn er diverse contactavonden, waarop ouders zich kunnen uiten over het welbevinden van hun kind.

We formuleren de volgende doelen om tot sociale veiligheid te komen:

- We willen misstanden ten allen tijde voorkomen, waarbij we opkomen voor de zwakkeren in de populatie.
- We willen adequaat optreden als er toch misstanden zijn, waarbij we rechtvaardig handelen met alle betrokkenen.

1.5 Schoolregels

Het hanteren van een overvloed aan regels werkt vaak averechts. Het is moeilijk om alle regels te onthouden en te handhaven en het is een illusie om te denken dat men elk mogelijk incident kan vangen in regels. We hanteren daarom op school 3 hoofdregels, die kunnen worden uitgesplitst in 10 leefregels.

We zorgen goed voor elkaar en voor onszelf

- We gehoorzamen de leerkrachten op school.
- We zijn in onze houding en taalgebruik beleefd naar iedereen.
- We zijn altijd eerlijk.
- We laten in wat we zeggen en doen zien hoe het hoort.
- We geven fouten toe.

We houden de omgeving netjes

- We hangen onze jassen aan de kapstok.
- We gooien afval in de juiste afvalbak.
- We houden de toiletten schoon en droog.
- We zijn altijd rustig op de gang.

We zijn zuinig op spullen

- We zijn zuinig op onze eigen spullen en die van anderen.
- We zijn zuinig op alle spullen van school.

1.6 Afspraken over gedrag en toezicht buiten de school

De afspraken die gelden op het plein staan vermeld in het wegwijsboekje. Dit wordt jaarlijks geactualiseerd.

1.7 Afspraken en regels schoolreisjes, uitjes of schoolkampen

De afspraken die gelden op schoolreisjes, uitjes of schoolkampen staan vermeld in het wegwijsboekje. Dit wordt jaarlijks geactualiseerd.

1.8 Klassikale gedragsregels

Onderwijs komt het best tot zijn recht als de omgeving veilig is. Een van de factoren daarin is de dynamiek in de groep zelf. Wie zijn de leiders, wie de meelopers en wie is het buitenbeentje? En hoe leid je dat als school/leerkracht in goede banen?. Hieronder beschrijven we de fasen die vrijwel elke groep doormaakt om tot een samenhangend geheel te komen.

Forming

Dit is de startfase, met als kernbegrippen: enthousiasme, grenzen verkennen, vertrouwen opbouwen. De formingsfase begint direct na het vormen van de groep. In de meeste gevallen zal dit gepaard gaan met positieve emoties, ambities en een enthousiaste sfeer. Meestal dus, maar in sommige gevallen (bijvoorbeeld als het om groepen gaan die een vervelende of stressvolle taak hebben) kan de formingsfase negatief zijn, dit zijn echter uitzonderingen.

Storming

Al snel na de formingsfase ontstaat er een proces van onduidelijkheid en onderhandeling. Want: de teamleden merken dat niet alles vanzelf goed gaat en er verschillen bestaan tussen de teamleden wat betreft benadering, commitment, persoonlijkheid, professionaliteit en/of prestatie. Het kan bijvoorbeeld zijn dat niet iedereen zijn afspraken netjes nakomt, of bepaalde teamleden veel harder/ langer werken dan anderen. Dit kan wrevel, discussie en soms zelfs frustratie kweken in een groep.

Norming

Na enige tijd in de stormingsfase te hebben verkeerdt, kunnen groepen besluiten om een andere weg in te slaan, en de koppen bij elkaar te steken om nieuwe regels, normen en waarden vast te stellen, de normingsfase dus. Wanneer de groep er in slaagt om goede werkafspraken, rolverdelingen en gedeelde doelen te stellen begint pas het echte bouwen aan vertrouwen in de groep. Want: een afspraak is één ding, de afspraak nakomen is een tweede.

Wanneer de groep er in slaagt om het benodigde vertrouwen op te bouwen en de gemaakte afspraken na te komen is het mogelijk om door te groeien naar de volgende fase in de groepsontwikkeling.

Performing

De naam van deze fase kan verwarrend zijn: een groep is namelijk al lang productief, ook wanneer het niet in de performingfase terecht komt. De term is bedoeld als: presteren op topniveau. Over groepen wordt wel eens gezegd dat het totaal groter is dan de som der delen. Dat geldt voornamelijk voor groepen die zich in de performingfase bevinden.

Kortom, een fase waarin een groep zo goed functioneert dat niet alleen het werk wordt gedaan en doelen worden gehaald, maar dat teamleden elkaar stimuleren, uitdagen en verbeteren. De focus ligt in deze groepen op het geheel, in plaats van op de individuen.

Elke groep zet de zelfgemaakte afspraken op een rij en hangt deze zichtbaar op in de klas. Dit versterkt het wij-gevoel in de groep en maakt dat leerlingen zich meer verbinden aan de afspraken. Naast deze aanpak is er ook jaarlijks aandacht voor de stiltehuisjes, waarbij twee lessen aandacht wordt gegeven aan de groepsvorming.

1.9 Afspraken of protocollen voor vormen van grensoverschrijdend gedrag of incidenten

Protocol ongewenst gedrag

De school hanteert in extreme gevallen een protocol ongewenst gedrag. Op onze school hebben we regels waar iedereen zich aan moet houden. We vinden het belangrijk om een veilige leeromgeving te bieden. Als een leerling onze regels niet respecteert en naleeft, kunnen we het kind schorsen. Met een schorsing willen we een dringend signaal afgeven richting de leerling: dit gedrag is ontoelaatbaar!

Redenen om dit protocol in werking te zetten:

- Fysiek geweld van een leerling tegen een leerkracht
- Fysiek geweld tegen medeleerlingen
- Pesten van medeleerlingen
- Verbaal geweld tegen een leerkracht (beledigen, schelden, grof taalgebruik)
- Verbaal geweld tegen medeleerlingen
- Vernieling van schoolspullen of bezittingen leerkracht/medeleerlingen
- Door storend gedrag binnen de klas het leerproces belemmeren
- Andere door leerkracht i.o.m. directie vast te stellen zwaarwegende redenen

Het protocol voorziet in een zorgvuldige opbouw naar een schorsing toe, bovenop de pedagogische ingrepen die de groepsleerkracht als onderdeel van de dagelijkse praktijk hanteert. Het protocol wordt in overleg met de groepsleerkracht, de IB'er en teamleider in werking gesteld.

Pesten

Omdat bij pesten vaak meer nodig is dan een disciplinaire maatregel, hanteren we ook een uitgebreid pestbeleid. Dit is te vinden op de website, in de voor leerkrachten toegankelijke bestanden en op verzoek verkrijgbaar bij de coördinator tegen pesten. In het wegwijsboekje valt te lezen wie de coördinator tegen pesten is.

1.10 IJkmomenten van visie, kernwaarden, doelen en regels.

Het herzien van de afspraken binnen het veiligheidsbeleid valt natuurlijk samen met de schoolplanperiode. Dan wordt de totale schoolorganisatie tegen het licht gehouden en dat is een logisch moment om ook pedagogische afspraken te herzien. Als er acute misstanden zijn, kan er natuurlijk sneller geschakeld worden.

1.11 Communicatie

Alle betrokkenen kennen de visie, kernwaarden, doelen, regels, afspraken en protocollen of weten waar ze die kunnen vinden. Dit geldt ook voor nieuwe medewerkers. De school informeert hen hierover. Hieronder volgt een opsomming van relevantie documenten.

Schoolgids – dit document is voor ouders beschikbaar en bevat de nodige informatie over veiligheid op school.

Documentenmap in elk lokaal – elke groep beschikt over een documentenmap met daarin de meest relevante documenten en protocollen voor de dagelijkse gang van zaken. Deze map wordt jaarlijks door het MT geactualiseerd.

Cloudlocatie 'Docent' – dit is een mappenstructuur waar leerkrachten toegang toe hebben en waar alle geldige beleidsstukken en documentatie te vinden is, waaronder ook het beleidsstuk sociale veiligheid.

Wegwijsboekje – dit document is opgenomen in de documentenmap en in de cloudlocatie 'Docent'. Dit boekje bevat de meest basale informatie over de gang van zaken op school.

1.11.1 Communicatie op bijzondere momenten

Op bepaalde dagen en perioden in een schooljaar wordt zichtbaar dat onze school afwijkende keuzes maakt ten opzichte van andere scholen in Kampen en ten opzichte van de heersende publieke opinie. Als het gaat om bepaalde sportevenementen, Sinterklaas, Halloween en Paarse vrijdag kan het zijn dat de school moet verantwoorden waarom er niet mee wordt gedaan.

Met name op Paarse vrijdag gaan we hier nadrukkelijk in. Alle scholen moeten veiligheidsbeleid voeren, leerlingen respectvol leren omgaan met seksuele diversiteit (kerndoel 38) en zorgdragen voor een omgeving waarin leerlingen en personeel zich veilig en geaccepteerd weten (burgerschapswet). Het christelijk-reformatorisch onderwijs hecht hieraan grote waarde en geeft hier invulling aan bij een geopende Bijbel (zie hiervoor ook de visienota). Met het vieren van seksuele diversiteit kunnen we echter niet meedoen. Dit kan tot vragen leiden, onderstaand een aantal denkbare reacties:

- We vinden het belangrijk om elke dag om onze leerlingen heen te staan en niet alleen vandaag in het bijzonder.
- We weten dat het vandaag paarse vrijdag is, daar besteden we geen aandacht aan.
- Elke dag moet het veilig zijn op school. Voor iedere leerling. Op alle terreinen. We leggen u graag uit wat we onder veiligheid verstaan.
- Elke leerling die zich niet veilig voelt op onze school is er één te veel. We doen er daarom ook alles aan om al onze leerlingen een veilige en fijne omgeving te bieden.

Hoewel we geneigd kunnen zijn om rond lastige vragen in de verdediging te schieten, kan het ook een mooie gelegenheid zijn om te getuigen van de hoop die in ons is. Bijvoorbeeld door uit te leggen wat we vanuit de Bijbel onder veiligheid verstaan of door te laten zien waar onze scholen in Adventstijd naartoe leven. Kunnen we dit verstaanbaar onder woorden brengen voor de 'buitenwereld'? VGS helpt u hier graag bij.

Ten slotte verwijzen we naar de Visienota sociale veiligheid en seksuele diversiteit (bijlage 1) en de factsheet-woordvoeringslijn (bijlage 2) die eind 2021 aan u zijn toegestuurd. We denken graag met u mee rond deze onderwerpen. Denk hierbij aan:

- Het implementeren van de visienota in de praktijk.
- Het toerusten van uw team.
- Het formuleren en verantwoorden van uw veiligheidsbeleid.
- Het contact hierover met externe partijen en media.

2. Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's; audits en monitoring

2.1 Monitoring

De sociale veiligheid van leerlingen wordt in beeld gebracht door middel van een vragenlijst van Kindbegrip. De leerkracht vult 1 keer in het jaar een observatielijst in om de emotionele, sociale en morele competenties van elke individuele leerling in beeld te brengen. Ook leerlingen vullen eenmaal per jaar een vragenlijst in vanuit Kindbegrip. Het sociaal-emotionele leren zoals ze dit zelf ervaren wordt op deze manier in beeld gebracht.

In het voorjaar vullen leerlingen individueel een korte vragenlijst in vanuit het pestprotocol (Docent/Algemeen/Gebouw en Plein/Veiligheidsplan) om de sociale ervaring in de groep nogmaals in beeld te brengen. Deze korte vragenlijst is toegespitst op pestervaringen in de groep.

Eenmaal per periode van het schoolplan wordt onder ouders de Oudertevredenheidsmeting van het kwaliteitszorgsysteem WMK uitgezet.

Jaarlijks vullen leerkrachten een leerkrachttevredenheidsenquête in vanuit Parnassys en iedere 2 jaar wordt een quickscan vanuit Arbomeester uitgezet. Op deze manier wordt inzicht verkregen in ervaren werkdruk, personeelsbeleid, veiligheid, de sfeer en samenwerking. In het arbobeleid wordt dit verder beschreven.

2.2 Wettelijk verplichte bronnen om een beeld te vormen van veiligheidsrisico's en incidenten.

De school neemt tweejaarlijks een RI&E af onder alle personeel. We gebruiken daarvoor de tool van arbomeester.nl De bevindingen hierin kunnen aanleiding zijn om bepaald beleid aan te passen als daar reden toe blijkt.

De RI&E wordt door de preventiemedewerker uitgevoerd. De schoolleiding is eindverantwoordelijk voor de RI&E. Resultaten worden aan de MR voorgelegd. De arbocoördinator bepaalt jaarlijks of gewijzigde omstandigheden een (gedeeltelijke) herhaling van de RI&E vereisen. In ieder geval wordt jaarlijks een veiligheidscontrole uitgevoerd aan de hand van controlelijsten uit de Arbomeester.

Het veiligheidsbeleid, te vinden op Docent/ARBO-commissie, beschrijft de procedure omtrent risico-inventarisatie. Het beleid omtrent verzuim, de klachtenprocedure en de protocollen bij ziekte en re-integratie, werkhervatting en pestgedrag op de werkvloer zijn ook op deze plek te vinden.

2.3 Bijstelling

Conform de arbowet 2017 stelt een school na een RI&E een Plan van aanpak op. Hierin staat welke onderwerpen in welke volgorde aan bod moeten komen, welke werkzaamheden hiermee gepaard gaan, wie verantwoordelijk is en hoeveel tijd en geld een en ander kost. Ook is terug te lezen welke activiteiten al zijn uitgevoerd. Het Plan van aanpak wordt aan de MR voorgelegd.

Aan het eind van het schooljaar wordt het Plan van aanpak geëvalueerd en aangepast voor het volgende jaar. Dit gebeurt aan de hand van een door de arbocoördinator te vervaardigen voortgangsverslag (een overzicht van al dan niet gerealiseerde ARBO-activiteiten). De bevindingen worden voorgelegd aan de MR.

Op grond van de uitkomsten van de RI&E, teamvergaderingen en individuele gesprekken met teamleden wordt bepaald over welke risico's het personeel voorlichting moet krijgen. In ieder geval wordt aandacht besteed aan:

- de veiligheids- en werkinstructies voor leerkrachten en leerlingen,
- werkgebonden risico's, zoals agressie, geweld en stress,
- het verzuimbeleid en bijbehorende protocollen,
- de ontwikkeling van het ziekteverzuim op school,
- de introductie van nieuwe medewerkers, stagiair(e)s en leerlingen.

Voor uitvoering van een RI&E wordt gebruik gemaakt van de Arbomeester. Dit instrument biedt de school de mogelijkheid om een deel van de werkzaamheden zelf uit te voeren.

3. Randvoorwaarden en betrokkenen

3.1 Fysieke voorwaarden

Vierjaarlijks voert de school een RI&E uit op de fysieke omstandigheden op school. Daarvoor wordt de tool Arbomeester.nl gebruikt. Aan de hand van deze checklist worden onveilige situaties in beeld gebracht en daarna zo snel mogelijk verholpen.

3.2 Signalering over fysieke voorwaarden

Tussentijds is er voor leerkrachten ten allen tijde de app Schoolmelder beschikbaar. Met deze app kunnen ze zaken die niet in orde zijn in beeld brengen en doorgeven aan de klusjesman, die zo snel mogelijk zaken repareert en weer veilig maakt.

3.3 Taken en functies sociale veiligheid

Vertrouwenspersoon leerlingen: Voor leerlingen die met verdriet, problemen of vragen rondlopen en niet goed weten bij wie ze terecht kunnen, zijn er de vertrouwenspersonen. Om de drempel laag te houden, is er gekozen voor het aanstellen van zowel een man als een vrouw. In de schoolgids staan de namen en contactgegevens vermeld. De vertrouwenspersonen stellen zich jaarlijks aan de klassen voor en vertellen wat ze voor de leerlingen kunnen betekenen. Ze wijzen ook op de brievenbus waarin anoniem briefjes kunnen worden gestopt.

Vertrouwenspersoon personeel: indien het niet mogelijk is om een klacht omtrent de schoolorganisatie, bejegening van de directie en personeel of andere vertrouwelijke zaken met de betrokken te bespreken, kan de vertrouwenspersoon benadert worden. Deze is onafhankelijke van de school en is altijd te benaderen om bijvoorbeeld advies te vragen. In de schoolgids staat beschreven wie deze functie invult wat de contactgegevens zijn.

Coördinator beleid en aanspreekpunt rondom pesten: deze persoon is verantwoordelijk voor het beleid en protocol rondom pesten (te vinden op Docent/Algemeen/Gebouw en plein/Veiligheidsplan) en kan aangesproken worden in het geval van pesten. In de schoolgids zijn de naam en contactgegevens te vinden van de anti-pestcoördinator.

Bedrijfs hulpverleners: degenen die in geval van nood werknemers en leerlingen in veiligheid brengt, staan beschreven in het Ontruimingsplan, te vinden op Docent/ARBO-commissie.

Preventiemedewerker: Het bestuur stelt een arbocoördinator en is daarmee tegelijk de preventiemedewerker. De arbocoördinator leidt de ondersteunende arbowerkgroep en zorgt voor de uitvoering van de arbotaken. De werkzaamheden van de arbocoördinator en preventiemedewerker zijn vastgelegd in een functiebeschrijving, te vinden op Docent/ARBO-commissie. In het Veiligheidsbeleid is de naam te vinden van de persoon die deze functie invult.

3.4 Niet-wettelijke taken en functies sociale veiligheid

Aandachtsfunctionaris Meldcode: de aandachtsfunctionaris is de schakel tussen beleid en praktijk.

Diegene coördineert het signaleringsproces, verwijzing en zorg rondom de ouders bij een vermoeden van huiselijk geweld. Dit doet de aandachtsfunctionaris in overleg met de Intern Begeleiders van de school. In de schoolgids, het wegwijsboekje en op de website is te vinden wie deze functie op school heeft.

3.5 Afspraken met externen

Als de basisondersteuning op de Groen van Prinsterer niet voldoende is, kunnen via het reformatorisch samenwerkingsverband Passend Onderwijs Berséba speciale ondersteuningsarrangementen aangevraagd worden, zoals psychologisch onderzoek, Sova-training of Ambulante begeleiding. Berséba beschikt over een landelijke loketfunctie. Er wordt gewerkt vanuit een landelijke 'Algemeen Reglement' (zie hiervoor de site van Berséba: www.berseba.nl). In het Ondersteuningsbeleid staat beschreven welke route gevolgd wordt om deze externe arrangementen aan te vragen en welke partners daarbij aangesloten zijn.

3.6 Privacy

De school heeft een algemeen privacyreglement ten behoeve van de privacybescherming van ouders/leerlingen. Ook voor de samenwerking/uitwisseling van gegevens met externe organisaties.

Op de website van de Groen van Prinstererschool staat de samenvatting van het privacyreglement. Het volledige reglement is op te vragen bij de directeur.

Scholen maken met een leverancier afspraken over welke gegevens de leverancier mag gebruiken. Hiervoor wordt een 'Verwerkersovereenkomst' getekend, behorend bij het convenant 'Digitale Onderwijsmiddelen en Privacy – Leermiddelen en Toetsen'. Deze documenten worden in een map bewaard in de serverruimte.

Parro is het communicatiemiddel tussen leerkrachten en ouders. In het ICT-beleid, te vinden op Docent/documentenmap staan de richtlijnen geformuleerd voor het gebruik van dit middel, waaronder afspraken rondom plaatsen van foto's van leerlingen. Via Parro kunnen ouders actief toestemming geven om wel of niet data te delen met derden.

3.7 Klachtenregeling en vertrouwenspersonen

De Groen van Prinstererschool beschikt over een klachtenregeling. In de map Docent/Arbo-commissie/Beleid is de Klachtenregeling te vinden en de beleidsstukken omtrent klachtenprocedure en het pestprotocol op de werkvloer.

3.8 Melding misstanden en protocol medisch handelen

De meldingsregeling misstanden (Klokkenluidersregeling) is alleen wettelijk verplicht bij minimaal 50 werknemers in dienst. De school beperkt zich daarom tot een klachtenregeling (zie 3.8). Ten aanzien van het protocol medisch handelen hanteren we een standaardaanpak die gebaseerd is op het model van de PO-raad. Dit is te vinden in de map Docent/Arbo-commissie/Beleid.

3.9 Toestemming ouders

We noemen de communicatie naar de leerlingen (met extra onderwijsbehoefte) als eerste. Wij gaan uit van het principe dat deze leerling mede-eigenaar is van het proces. Door middel van een open communicatie willen we een optimale betrokkenheid bereiken, wat de verleende ondersteuning extra effectief maakt. Daarom wordt door de RT-er ook gesproken met de leerling over procesmatige informatie: wat doen we, waarom, wat willen we bereiken, wat vind je daar van?

De tweede belangrijke groep is de ouders. Het betreft immers hun kind, dat door ons wordt geholpen. Bij eventuele problematiek nemen wij zo snel mogelijk contact met de ouders op. De groepsleerkracht is hiervoor verantwoordelijk. De ouders worden zo veel mogelijk betrokken bij het proces van ondersteuningsverlening. Indien mogelijk worden zij mede ingeschakeld. Ook wordt met hen gesproken over de inhoud en de effecten van de verleende ondersteuning. De Driestar kan ingeschakeld worden voor een consult. In dat geval wordt actief, via mail of telefonisch, toestemming gevraagd aan ouders om gegevens van de leerling te bespreken.

Als de ondersteuning zich gaat uitbreiden naar het bovenschoolse niveau, zal de vormgeving van het oudercontact worden besproken door de intern begeleider en de groepsleerkracht. Ouders hebben via ParnasSys zicht op de handelingsplannen van hun kind en op de leerlinginformatie.

Parro, een veel gebruikt oudercommunicatiemiddel, is in de aard niet geschikt voor communicatie over zorgvraagstukken.

3.10 Ouderbetrokkenheid

In paragraaf 4.7 van dit document staat beschreven op welke manier afstemming gezocht wordt met ouders. Ouders worden op meerdere momenten betrokken bij de schoolpraktijk, zowel formeel als informeel. Wat betreft het beleid kunnen ouders via de MR meedenken. Middels een wekelijkse nieuwsbrief worden ze op de hoogte gehouden van ontwikkelingen binnen de school. Maandelijks is een koffiemoment ingepland om op informele manier contact te hebben met het managementteam. Enerzijds om het contact met de school te onderhouden, anderzijds om eventuele vragen te stellen. Ouders worden jaarlijks uitgenodigd voor een oudermorgen. Dat betekent dat ze een ochtend de klas in mogen om de

lessen mee te maken. Driejaarlijks wordt een ouderbezoek aan huis gepland om de thuissituatie in beeld te brengen en het contact met ouders te onderhouden. In de start van het schooljaar worden ouders uitgenodigd voor een facultatief luistergesprek om ouders over hun kind te laten vertellen en kennis te maken met de leerkracht van de groep. Tweemaal per jaar zijn er contactavonden met ouders en groepsleerkrachten om de ervaringen van de afgelopen periode te bespreken, zowel op cognitief als sociaal-emotioneel gebied. Om in de klassenpraktijk organisatorische hulp te krijgen en ouders te betrekken wordt in elke klas gevraagd wie de taak als klassenouders op zich wil nemen.

4. Positief pedagogisch handelen; ondersteunende houding, voorbeeldgedrag, verbindende relaties

4.1 Uitgangspunten pedagogisch handelen

Het leven vanuit Gods Woord is richtinggevend voor alle betrokkenen bij school. Gods geboden en de overige aanwijzingen voor een christelijk leven zijn enerzijds richtinggevend voor het handelen van de leerkrachten en anderzijds maatgevend bij het beoordelen van leerlinggedrag. We streven daarbij naar een omgeving die tot Gods eer is en veilig voor alle betrokkenen.

God heeft elk mens en dus ook elke leerkracht en elke leerling uniek geschapen. Dat maakt dat elk persoon zijn eigen kwaliteiten en gebreken heeft op cognitief, sociaal-emotioneel en motorisch vlak. Er wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met deze verschillen. Tegelijk moet elk individu zich ook verhouden tot zijn naaste en zelf ook rekening houden met zijn omgeving en dat gaat niet altijd vanzelfsprekend goed. Dat maakt dat er af en toe corrigerend opgetreden dient te worden door het personeel.

In de klas geldt dat de leerkracht werkt vanuit een goede relatie met elke leerling afzonderlijk en een positief groepsklimaat in het algemeen. Leerkrachten kennen hun leerlingen: ze investeren voortdurend in persoonlijk contact met alle leerlingen, luisteren empathisch naar de leerlingen en zijn zich bewust van wat de leerling van hem of haar als leerkracht verwacht en mag verwachten. De leerkracht is daarin integer en 'echt' en speelt geen rol. De leerkracht zoekt zo nodig contact met de ouder(s) of verzorger(s) van de leerling, onderhoudt een goede relatie met hen en betreft hen op professionele wijze bij de aanpak van hun kind. De leerkracht kan te allen tijde zijn/haar aanpak verantwoorden aan ouders of verzorgers.

Buiten de eigen klas is het voor leerkrachten moeilijker om te werken vanuit een relatie. Toch is het van belang dat alle leerkrachten werken vanuit een verantwoordelijkheidsgevoel voor de hele school en een betrokkenheid op elke leerling. It takes a village to raise a child. Wegkijken als men een onregelmatigheid ziet past daar niet bij.

Leerkrachten, maar ook het overige personeel, dienen in te grijpen als ze gedrag waarnemen dat ongewenst is. Dit kan gedrag zijn dat God of Zijn dienst onteert, of gedrag dat nadelig is voor (mede)leerlingen, voor personeel of voor het materiaal. Deze waarnemingen kunnen in de klas of buiten de klas worden gedaan, maar in beide gevallen dient het personeel niet weg te kijken, maar corrigerend op te treden.

Corrigeren dient positief te gebeuren. De afkeuring richt zich in de eerste plaats op het gedrag, niet op de persoon. De aanspraak mag niet ten koste gaan van het basale gevoel van veiligheid van de aangesprokene. Belangrijk hierbij is dat kan worden teruggewallen op de structuur die in de school heerst ten aanzien van duidelijkheid, rust en regelmaat.

4.2 Theorie en praktijk

Het hanteren van een overvloed aan regels werkt vaak averechts. Het is moeilijk om alle regels te onthouden en te handhaven en het is een illusie om te denken dat men elk mogelijk incident kan vangen in regels. We hanteren daarom op school 3 hoofdregels, die kunnen worden uitgesplitst in 9 leefregels. Hiervoor verwijzen we naar hoofdstuk 1.5

Koppeling kernwaarden: kwaliteit, eigenheid en vreugde (Christenzijn, maatschappelijk betrokken en vertrouwen zijn al gedekt)

De regels worden op allerlei manieren voortdurend onder de aandacht gebracht. Ze hangen op diverse goed zichtbare plekken in de school en in de lokalen. Daarnaast zijn ze beschikbaar in de documentenmap die in elk lokaal aanwezig is.

Op het moment dat een leerkracht een overtreding van een van de regels opmerkt, gaat hij of zij het gesprek met de leerling aan, of dat nou zijn eigen leerling of die van een collega is. De leerkracht hanteert daarbij een positieve aanpak (zie ook paragraaf 4.1). De leerkracht bedient zich van de insteek om de

leerling vragenderwijs te herinneren aan de regel die van toepassing is en maakt duidelijk dat de leerling zich aan deze regel dient te houden. Zie voor uitgebreidere omschrijving van deze aanpak bijlage 2.

4.3 Voorbeeldgedrag

Het uitgangspunt dat op school bepalend is voor het voorbeeldgedrag is: 'God liefhebben boven alles en onze naaste als onszelf'. Deze gedachte geeft richting aan het voorbeeldgedrag van personeelsleden, ouders en leerlingen. De drie hoofdregels die we in school hanteren, zijn ook van toepassing op de omgang tussen personeelsleden. Deze zijn uitgesplitst in 9 leefregels.

We zorgen goed voor elkaar

- We spreken elkaar respectvol en positief aan
- We geven fouten toe
- We zijn op tijd aanwezig op plekken waar we verwacht worden
- We zorgen voor rust op de gang, ook tijdens lesactiviteiten
- Tijdens de pleinvacht hebben we aandacht voor de activiteiten van leerlingen

We houden de school en het plein netjes

- We zorgen dat materialen op de plekken liggen waar ze horen
- Lokalen, algemene ruimtes en plein laten we netjes achter

We zijn zuinig op al onze spullen

- Wees zuinig op je eigen spullen en die van anderen.
- We zijn zuinig op alle spullen van school.

Het gezegde luidt: 'wat je aandacht geeft, groeit'. Dit geldt ook voor het voorbeeldgedrag binnen school. Het stimuleren van voorbeeldgedrag begint daarom met het aandacht hebben voor positief gedrag. Vanuit oprechte interesse in elkaars functioneren, wordt gezocht naar positief gedrag en spreekt men de waardering hiervoor expliciet uit. Zowel het management als leerkrachten spreken zich hierin uit, opdat beide partijen zich gezien en gewaardeerd voelen in het functioneren op school. Ten tweede wordt positief gedrag gestimuleerd door het zoeken naar taken die bij de persoon passen.

4.4 Naleving

Om ervoor te zorgen dat collega's de regels zelf naleven en erop toezien dat leerlingen de regels ook naleven, neemt de school een aantal stimulerende maatregelen.

Ten eerste vraagt de schoolleiding regelmatig aandacht voor de schoolregels. Er is een schema aan de hand waarvan de regels om beurten worden uitgelicht. Op dat moment wordt de regel die centraal staat, opgehangen in de gangen. Ook wordt deze regel besproken in de groep.

De schoolleiding geeft zelf het goede voorbeeld door tijdens schakelmomenten (begin van de dag, rond pauzes en aan het eind van de dag) zoveel mogelijk op de gangen aanwezig te zijn en leerlingen aan te spreken op overtredingen van de regels.

De schoolleiding neemt het voortouw in het aanspreken van collega's die een steek laten vallen in de naleving van de regels. Hierbij hanteren ze dezelfde positieve uitgangspunten die ook voor leerlingen gehandhaafd worden: vragenderwijs, opbouwend en met respect voor de persoon.

Collega's stimuleren elkaar door elkaar te wijzen op de handhaving van de regels of het ontbreken daarvan. Collega's zijn zich ervan bewust dat het ontvangen van feedback een kans op leren is en ontvangen feedback met een open houding.

Om ervoor te zorgen dat alle collega's in staat zijn om de regels na te leven en te doen naleven, is de werkgroep professionele cultuur geïnstalleerd. Deze werkgroep buigt zich over de vraag hoe in de school een aanspreekcultuur kan worden gecreëerd en doet aanbevelingen aan het MT om de professionele cultuur te verbeteren. Zo wordt gestimuleerd dat er in de school een 'aanspreekcultuur' ontstaat, waarin iedereen (ook leerlingen en ouders) elkaar kan aanspreken op grensoverschrijdend of onveilig gedrag.

Uit input van de collega's blijkt dat men het belangrijk vindt om elkaar aan te spreken op fouten, maar dat het best spannend is. De collega's noteren de volgende aandachtspunten voor een veilige manier van aanspreken:

- Hanteer de Bijbelse lijn: praat eerst met de betrokken persoon.
- Kies een goed moment.
- Spreek vanuit een goede relatie, rekening houdend met de persoon, liefdevol.
- Wees eerlijk en benoem de feiten met een open houding, spreek oordeelsvrij en maak zaken niet groter dan ze zijn.
- Luister eerst, draag daarna eventueel oplossingen aan.
- Blijf geduldig en benoem zaken gewoon nog eens.
- Vraag of de collega iets nodig heeft om de fout te voorkomen.

4.5 Maatregelen

De school treft maatregelen wanneer personeelsleden niet voldoen aan de punten genoemd in de vorige drie vragen.

Het kan voorkomen dat personeelsleden door de hierboven genoemde stimulerende maatregelen niet het gedrag laten zien wat gewenst is of past bij de hoofd- en leefregels van de school. Op dat moment spreekt een leerkracht of leidinggevende de desbetreffende persoon aan en bespreekt welk gedrag geconstateerd is, gewenst is en vraagt indien nodig door naar de achtergrond van de situatie. De regels gelden voor alle personeelsleden en zij hebben recht op een gelijke behandeling.

Laten meerdere collega's gedrag zien dat niet gewenst is of passend is bij de schoolregels, dan kan middels de weekopening, bouwvergadering of mail aandacht gevraagd worden voor het wenselijke gedrag. Dit zal in algemene zin genoemd worden, zonder naam of toenaam. Indien het gedrag vervolgens niet verandert of men merkt dat aanwijzingen niet serieus genomen worden, kan de leidinggevende benaderd worden. De leidinggevende organiseert een gesprek waarin de betrokken collega's de ruimte krijgen om hun zienswijzen te delen.

Deze paragraaf wordt uiteraard niet geschreven om de focus te leggen op het ongewenste gedrag. Juist door aandacht te hebben voor het voorbeeldgedrag, wordt men gestimuleerd om positief gedrag te

vertonen. Het is de taak van alle personeelsleden om dit te benoemen en complimenten aan elkaar uit te delen, waarbij het MT zich bewust is van zijn voorbeeldfunctie.

4.6 Belonen en straffen

In de klas hebben leerkrachten te maken met gewenst en ongewenst gedrag. In de leerpsychologie gaan we er vanuit dat gedrag grotendeels is aangeleerd. Dit betekent dat we in de opvoeding kinderen gewenst gedrag willen aanleren en ongewenst gedrag willen afleren. Wanneer iets aangenaams volgt op gedrag, is de kans groter dat het nogmaals vertoond wordt (Driesen, 2007). Dit wordt de beloning genoemd. Het wegvallen van iets onaangenaams kan ook een beloning zijn. Het tegenovergestelde geldt voor iets onaangenaams dat volgt op gedrag. Het gedrag zal daarna eerder uitdoven. Het wegvallen van iets aangenaams, kan daarom ook een straf zijn.

Het aangename, de beloning, kan op meerdere manieren tot uiting komen. Dit kan in materiële of immateriële vorm. Materiële beloning zijn bijvoorbeeld stickers, cadeautjes of traktaties. Immateriële beloningen zijn activiteiten, specifieke tijdsinvulling of gesproken en geschreven complimenten. De immateriële beloningen vormen bij ons op school het uitgangspunt. Om voorspelbaar te zijn richting leerlingen in de klas is het gewenst dat parttime leerkrachten die dezelfde groep lesgeven een eenduidige aanpak hanteren omtrent belonen en corrigeren..

Het geldt niet alleen voor personeelsleden dat het stimuleren en belonen van gewenst gedrag belangrijk is, maar ook voor leerlingen is dit het uitgangspunt. Het belang van positieve bekrachtiging geeft Van Overveld (2023) aan, aansluitend bij de theorie over Sociaal Emotioneel Leren. Het aanleren van sociaal-emotionele vaardigheden draagt bij aan een veilige leer- en leefomgeving. Op de Groen van Prinsterer willen we daarbij oog hebben voor het positieve gedrag bij alle leerlingen, niet alleen bij leerlingen die gecorrigeerd moeten worden.

Wanneer er sprake is van ongewenst gedrag is het volgens Van Overveld (2023) goed om leerlingen een corrigerende instructie te bieden. Deze instructie benoemt concreet welk gedrag goed en niet goed gaat of nagelaten wordt en legt uit waarom het gedrag vertoond moet worden. Een opmerking over negatief gedrag moet positief worden geformuleerd. In plaats van 'Niet zo schreeuwen', benoemt de leerkracht 'Praat eens rustig'.

Leerlingen met een gedragsstoornis blijken uit onderzoek (Van Overveld, 2023) minder gevoelig te zijn voor straf of beloning. Het gewenste emotionele effect wordt daarmee niet bereikt. Van Overveld (2023) geeft aan om in dit geval leerlingen direct te prijzen voor het gedrag en dit niet uit te stellen. De beloning moet vaak en met enthousiasme gegeven worden en de leerling kan worden betrokken bij het kiezen van een beloning.

Bronnen:

- Van Overveld, K. (2023). *Groepsplan Gedrag. Planmatig werken aan passend onderwijs*. Uitgeverij Pica. (op school aanwezig)
- Driesen, L. (2007). *Hoe minder straffen*. Garant-Uitgevers.

4.7 Afstemming met ouders

De rol van ouders in het pedagogisch beleid is erg belangrijk. Een al te groot verschil tussen de aanpak thuis en de aanpak op school kan voor leerlingen verwarrend zijn en leiden tot grensoverschrijdend gedrag. Tegelijk moet er met verschillen omgegaan kunnen worden.

In algemene zin hebben ouders op verschillende manieren inspraak op school. De MR is het formele orgaan dat binnen de school is ingericht om ouders een platform te geven waarin ze kunnen meekijken en meedenken in het vormen van beleid op school. Daarnaast is er, meer informeel, een maandelijks koffiemoment, waarbij ouders bij het MT kunnen aanschuiven voor een kop koffie en een praatje. Daarnaast zijn er korte lijnen en is een mail naar de groepsleerkracht of de schoolleiding eenvoudig te versturen. Het blijft dan echter in alle gevallen een afweging tussen het individueel belang van de leerling en zijn ouders enerzijds en de school in zijn geheel anderzijds.

Soms ontstaat een situatie waarin overleg tussen leerkracht en ouders gewenst is over een individuele leerling. Dit initiatief kan vanuit de leerkracht genomen worden, omdat de leerkracht handelingsverlegen

is geraakt ten aanzien van een individuele leerling en er wellicht bij de ouders input te verkrijgen is die helpt bij het opstellen van een goede aanpak. Soms kan het ook zijn dat een leerkracht onzeker is over zijn/haar eigen aanpak en dat op voorhand overlegd moet worden met ouders over de inzet van deze aanpak. Het initiatief kan ook van ouders komen: als ze van hun kind signalen krijgen dat het op school niet lekker loopt, kan het fijn zijn als ouders dit met de leerkracht delen. Mochten er onderliggende, grotere vragen ontstaan, dan zijn er diverse protocollen en Intern Begeleiders binnen school die kunnen helpen om de vragen te beantwoorden en zo nodig kunnen helpen bij een passende aanpak, eventueel met hulp van externe partijen.

Het is in dit alles belangrijk dat ouders en leerkrachten zich bewust zijn van hun rol en verantwoordelijkheden. Ze hebben beiden een relatie tot de leerling en kennen het kind goed. Het is echter de verantwoordelijkheid van de ouders om thuis voor het kind te zorgen en te waken over het welzijn van de leerling. Op school ligt deze verantwoordelijkheid bij de groepsleerkracht. Gesprek over het welzijn van de leerling is alleen mogelijk met respect voor elkaars verantwoordelijkheden, waarbij leerkrachten en ouders elkaar zien als partners en bondgenoten.

5. Preventieve activiteiten en programma's in de school, gericht op leerlingen, ouders en personeel

5.1 Lesinhouden

Als basisschool ligt de taak om aandacht te besteden aan kerndoel 38: *leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen, en ze leren respectvol om te gaan met seksualiteit en met diversiteit binnen de samenleving, waaronder seksuele diversiteit* (bron: slo.nl). Scholen zijn vrij om per bouw te kiezen welke leerlingen en tussendoelen per bouw geformuleerd worden. Op de Groen van Prinstererschool geven de volgende methodes en protocollen richtlijnen om met de leerlingen aandacht te besteden aan de volgende verplichte thema's:

Burgerschap en geestelijke stromingen: methode Kwink (Burgerschap), Hoor het Woord, Samen op aarde

Seksualiteit en diversiteit: methode Wonderlijk gemaakt, Samen op aarde, Kwink (Burgerschap)

Pesten: schoolbreed wordt het pestprotocol gehanteerd. Dit bevat een preventief gedeelte over sociale onderlinge omgang, maar ook een curatief gedeelte over het handelen in een pestsituatie. De anti-pestcoördinator is verantwoordelijk voor het protocol en aanspreekpunt binnen de school.

Discriminatie: methode Kwink (Burgerschap). Voor het omgaan met verschillen binnen de klas is er in de start van het jaar aandacht voor de groepsvorming. Per klas stelt met groepsregels op die bijdragen aan een veilige groep.

Seksueel grensoverschrijdend gedrag: de Wet bestrijding seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het onderwijs wordt ook wel de Meld-, overleg- en aangifteplicht genoemd. Deze wet verplicht alle medewerkers die het vermoeden hebben van, of informatie krijgen over, een mogelijk zedendelict door een medewerker van de school jegens een minderjarige leerling onmiddellijk door te geven aan het bevoegd gezag. Deze wet bestaat al sinds 1999. Het proces dat je moet volgen, bestaat uit deze stappen:

1. Een medewerker van een onderwijsinstelling heeft het vermoeden van, of informatie over, een zedendelict, gepleegd door een medewerker van de school jegens een minderjarige leerling.
2. De medewerker meldt dit aan het bevoegd gezag.
3. Het bevoegd gezag overlegt met de vertrouwensinspecteur. De vertrouwensinspecteurs zijn alle werkdagen tijdens kantooruren (08.00-17.00 uur) bereikbaar op het nummer: 0900 111 3 111.
4. Er is een redelijk vermoeden van een strafbaar feit.
5. Het bevoegd gezag informeert (ouders van) klager en aangeklaagde dat aangifte wordt gedaan.
6. Het bevoegd gezag doet aangifte.

Misbruik internet en sociale media: de grenzen van wat strafbaar is op internet zijn eigenlijk simpel. Wat in het echte leven niet mag, mag online ook niet. De wetten en regels die vastgelegd zijn in het wetboek van strafrecht zijn ook online van toepassing. Denk bijvoorbeeld aan belediging, bedreiging en discriminatie, maar ook aan het hacken van accounts, grooming (digitaal kinderlokken) en identiteitsmisbruik.

5.2 Beschikbare hulp voor leerlingen

Minimaal één keer per jaar gaat de leerkracht met de leerling in gesprek, het zogenaamde kindgesprek, om een kind beter in beeld te krijgen. Tijdens het kindgesprek krijgt de leerling de ruimte om problemen of onveiligheid op school, thuis of in de vrije tijd te bespreken. Om nog meer zicht op het kind te krijgen, worden de leerlingenlijsten van Kindbegrip gekoppeld aan een kindgesprek. Vóór de herfstvakantie worden bij iedere leerling individueel deze twee vragenlijsten afgenomen en als er opvallende zaken zijn worden deze besproken tijdens het kindgesprek besproken.

Voor leerlingen die met verdriet, problemen of vragen rondlopen en niet goed weten bij wie ze terecht kunnen, zijn er de vertrouwenspersonen. Ook informatie die ze niet met de leerkracht, ouders of leerlingen willen of kunnen delen kan besproken worden. Om de drempel laag te houden, is er gekozen voor het aanstellen van zowel een man als een vrouw. In de schoolgids staan de namen en contactgegevens vermeld. De vertrouwenspersonen stellen zich jaarlijks aan de klassen voor en vertellen

wat ze voor de leerlingen kunnen betekenen. Ze wijzen ook op de brievenbus waarin anoniem briefjes kunnen worden gestopt.

De vertrouwenspersoon wordt in het Afwegingskader meldcode genoemd als persoon om indien mogelijk hulp te bieden of organiseren om de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling af te wenden. Wanneer er sprake is van een peestsituatie, wordt verwezen naar het pestprotocol waarin beschreven staat op welke manier hulp geboden kan worden binnen de school.

5.3 Scholing en training

E-wise wordt op de Groen van Prinstererschool als nascholingsmogelijkheid ingezet. Leerkrachten worden per jaar verplicht 4 online-cursussen te volgen naar eigen keuze, waarbij er tenminste 1 moet insteken op het sociaal-emotioneel domein. Daarnaast wordt de e-wisecursus over de meldcode verplicht gesteld voor alle collega's. De aandachtsfunctionaris en IB'ers zijn getraind in het gebruik van de meldcode.

6. Signaleren en effectief handelen bij signalen, grensoverschrijdend gedrag en incidenten

6.1 Sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem

Van groep 1 tot en met groep 8 wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling, het welbevinden en de sociale veiligheid van leerlingen in beeld gebracht met Kindbegrip van ParnasSys. Eenmaal per jaar vult de leerkracht van groep 1 tot en met 8 de leerkrachtobservatielijst in. In groep 6-8 vullen de leerlingen de leerlingenvragenlijst in.

6.2 Signalering onveiligheid

Signalen van onveiligheidsgevoelens of onveilig gedrag, waaronder pesten, bij leerlingen worden gesignaleerd door onder andere de sociaal-emotionele vragenlijst vanuit Kindbegrip. Opvallendheden worden besproken met de leerling in een kindgesprek. In het voorjaar vullen leerlingen individueel een korte vragenlijst in vanuit het pestprotocol (Docent/Algemeen/Gebouw en Plein/Veiligheidsplan) om de sociale ervaring in de groep nogmaals in beeld te brengen. Deze korte vragenlijst is toegespitst op pestervaringen in de groep.

De vertrouwenspersonen van de school kunnen signalen van onveiligheid binnen opmerken door een gesprek dat aangevraagd wordt door leerlingen.

Tijdens voortgangsgesprekken tussen de teamleider en de personeelsleden wordt gevraagd naar de sfeer binnen het team. De teamleider en directeur heeft de taak signalen van onveiligheid daarin op te merken of er actief naar vragen. Personeelsleden kunnen zich wenden tot de vertrouwenspersoon van de school. Voor peestsituaties onder personeelsleden wordt verwezen naar het pestprotocol, te vinden op Docent/ARBO-commissie/Beleid.

Vanuit de ARBO-commissie wordt een het ene jaar een Quickscan van Arbomeester uitgezet en het andere jaar een leerkrachttevredenheidsonderzoek vanuit WMK. Beide vragenlijsten zijn er op gericht onveiligheid op de werkvloer te signaleren.

6.3 Serieus nemen expliciete signalen

Bij expliciete signalen van leerlingen en ouders over onveiligheid en pesten worden verdere stappen ondernomen zoals beschreven in het pestprotocol, zowel bij signalen onder leerlingen als personeelsleden. In paragraaf 6.2 staat beschreven waar deze protocollen zijn te vinden.

In het maandelijks overleg tussen de MT-leden en IB'ers is aandacht voor signalering bij leerlingen. Expliciete signalen worden daarin besproken en de nodige vervolgstappen verkend en uitgezet.

Indien de signalen aangeven dat de fysieke of mentale veiligheid in het geding komt, zijn er twee protocollen die gehanteerd worden. Indien enkele leerlingen fysieke of mentale onveiligheid veroorzaken, wordt het protocol Ongewenst gedrag leerling ingezet (Docent/Documentenmap/Zorg). Komen er signalen vanuit de leerkracht, leerlingen, ouders of collega's dat er sprake is van onveiligheid in een gehele groep, dan hebben we een protocol ontsporing van de klas. Dit protocol beschrijft de stappen die daarna genomen kunnen worden (Docent/Documentenmap/Zorg).

6.4 Communicatie

Iedereen binnen de school weet met wie hij signalen kan delen en dit gebeurt ook. De school kent de eventuele belemmeringen om dit te delen.

In eerste instantie wordt gestimuleerd om signalen te bespreken met het desbetreffende personeelslid. Is dit niet mogelijk, kan de directe leidinggevende of vertrouwenspersoon voor personeel benaderd worden.

De vertrouwenspersonen communiceren jaarlijks in de groepen dat zij de vertrouwenspersoon zijn voor de leerlingen. Benoemen vertrouwenspersoon en pestcoördinator voor leerlingen (Arjan, Trudeke, Berthran)

6.5 Ondersteuningsstructuur

De school heeft een heldere ondersteuningsstructuur voor het (multidisciplinair) wegen van ondersteuningsbehoeften en veiligheidsrisico's en het vaststellen en in gang zetten van een aanpak daarvoor. Dit is vastgelegd in het jaarlijks bijgewerkte SchoolOndersteuningsPlan, te vinden op de website. De aanpak van de verleende zorg wordt beschreven in het Beleidsplan ondersteuningsbeleid, te vinden op de zorgschijf.

6.6 Samenwerking met externe partners

De samenwerking met externe partners van jeugdhulp en veiligheid is in de ondersteuningsstructuur effectief georganiseerd. Dit wordt beschreven in het Beleidsplan ondersteuningsbeleid, te vinden op de zorgschijf.

6.7 Toegang tot lichte en zware hulp

De toegang tot lichte en zware hulp voor leerlingen en/of ouders is binnen de ondersteuningsstructuur efficiënt geregeld. Dit wordt beschreven in het Beleidsplan ondersteuningsbeleid, te vinden op de zorgschijf.

6.8 Handhaving afspraken en protocollen

De gemaakte afspraken en protocollen worden altijd nageleefd bij grensoverschrijdend gedrag of incidenten. In het geval van pestgedrag bij leerlingen wordt een objectief gespreksverslag en afsprakenlijst gedocumenteerd in ParnasSys. In geval van herhaaldelijk onacceptabel gedrag van een leerling wordt er gehandeld naar het protocol onveilig gedrag, te vinden op de website.

6.9 Opvang slachtoffers incidenten

De school zorgt altijd voor goede opvang voor slachtoffers van incidenten, waaronder pesten. Het pestprotocol beschrijft een curatief gedeelte waarin een gesprek aangegaan wordt met gepeste en pester. De vertrouwenspersoon vangt leerlingen op als bij hen melding gedaan wordt van een incident en biedt nazorg. Meer hierover valt te lezen in het pestprotocol (bijlage bij hoofdstuk 1).

6.10 De school zorgt altijd voor goede opvang van getuigen van een incident, waaronder pesten.

Dit onderdeel staat uitgebreid beschreven in het preventief gedeelte van het pestprotocol (bijlage bij hoofdstuk 1). In maart vullen leerlingen een korte vragenlijst in omtrent welbevinden en pestbeleving. Hierop geven leerlingen aan of pestgedrag gesignaleerd is. Tijdens de tweede facultatieve ronde van de kindgesprekken wordt dit verder uitgevraagd.

6.11 Opvolging incidenten

De school zorgt altijd voor duidelijkheid naar de dader(s), ook bij pesten. Het pestprotocol bevat een curatief gedeelte waarin een gesprek aangegaan wordt met gepeste en pester (bijlage bij hoofdstuk 1). Mocht de pester niet stoppen met het pestgedrag, dan wordt gehandeld naar het protocol onveilig gedrag, te vinden op de website.

6.12 Registratie incidenten

De school registreert incidenten ten behoeve van het gezamenlijk leren van ervaringen, ook op personeelsniveau. De klachtenregeling (H.3) schrijft voor dat de vertrouwenspersoon een anonieme registratie doet van het incident.

Volgens het protocol verwijdering leerling maakt de leerkracht een verslag van het gesprek over ongewenst gedrag en legt dit vast bij de leerlinginformatie in ParnasSys. In het geval van pestgedrag bij leerlingen wordt een gespreksverslag en afsprakenlijst gedocumenteerd in ParnasSys, zowel bij de pester als de gepeste.

7. Borging door een continu en cyclisch proces

Het sociaal veiligheidsbeleid en de uitvoering daarvan wordt tweejaarlijks geijkt door het herzien van dit document. Daarnaast wordt jaarlijks een goedgekeurd instrument om de sociale veiligheid in kaart te brengen ingezet: Kindbegrip. Als we daarin aanleiding zien om de veiligheid op school (verder) te verbeteren, dan zetten we dat in gang.

Bijlage 1

Regelgestuurd corrigeren door de leerkracht

- Er gaat hier iets niet goed, weet je wat ik bedoel?
- Wat is de regel?
- Regel laten lezen op de poster op het raam.
- Wat /hoe ga je het nu verder doen?
- Bij volgende overtreding van dezelfde regel, straf geven.
- Geef indien nodig door aan de pleinwacht na jou

Afspraken met de kinderen

- Probeer conflicten eerst zelf uit te praten
- Als er iets gebeurt wat je vervelend vindt, zeg je tegen de ander:
 - Ik vind.....(het niet leuk dat...)
 - Ik wil.....(dat je stopt....)
- Wordt er niet geluisterd, ga dan naar de pleinwacht.
- Soms is het verstandig iets te negeren.

Conflict tussen 2 kinderen

- Hebben jullie het zelf proberen uit te praten?
- Om de beurt kort laten vertellen wat er gebeurd is.
- Willen ze het goed maken, een hand laten geven en sorry laten zeggen.
- Wordt het een "ja maar hij...." Gesprek, dan aan beide kinderen vragen:
 - Wat heb jij verkeerd gedaan?
 - Indien nodig een of beide sorry laten zeggen tegen elkaar.
 - Vragen: is het nu weer goed tussen jullie?
- Laat eventueel het ABC formulier invullen. (zie volgende bladzijde)

Bijlage 2

ABC – Formulier

Het ging niet goed maar, volgende keer doe ik het beter!!!

Wat is er gebeurd?	Wat heb ik gedaan?	Wat gebeurde er daarna?

- Hoe voelde ik mij ?

.....
.....

Wanneer mij dit weer gebeurt, dan los ik het anders op:

- Wat gebeurt er?

.....
.....

- Wat ga je doen? (hoe ga je reageren?)

.....
.....

- Wat denk je dat er daarna gebeurt?

.....
.....

- Hoe denk je dat je je voelt?

.....
.....